

til Administrationen. Det kan ikke være Meningen, at man skal spare paa den Omhu, der skal vises de ulykkelige Mennesker, som indlægges paa saadanne Anstalter, og det vil naturligvis heller ingen hævde. Paa denne Konto kan intet spares, men derimod som oftest nok paa Anlæg og Bestyrelse. Det forekommer mig, at det, vi have lært med Hensyn til Oprettelsen af ny Aandssvageanstalter, i hvert Tilfælde ved Oprettelsen af den sidste, Anstalten ved Brejninge, er af den Art, at Sporene skræmme noget. Men hvis der bliver Tale om det private Initiativs Fortrin frem for Statens Deltagelse i en eller anden Opgave, vil jeg sige, at dette Spørgsmaal ikke kan afgøres ud fra Forholdet med Brejninge. Derfra lader der sig ikke bevise noget om, at det private Initiativ har været det billigste, det lader sig tværtimod bevise, at man der har søgt paa alle mulige Maader at faa saa stor Fordel ud af Staten som muligt uden at gaa strengt i Rette med, om der muligt ikke blev taget mere af Statskassen end strengt nødvendigt. Da den højtærede Minister den Gang som Medlem af dette Ting tog Ordet om den paagældende Sag, brugte han ogsaa en meget skarp Kritik overfor Brejningeanstalten, en Kritik jeg netop, naar der er Tale om det foreliggende Spørgsmaal, kunde ønske, at ærede Medlemmer vilde læse igennem, idet de da ville se, at man vistnok, naar man leder Statsforetagender paa en fornuftig Maade, ikke blot vil kunne faa dem udførte lige saa billigt som Privatforetagender, men ogsaa saa godt og forsvarligt, at man ikke efter kort Tids Forløb behøver at skride til Forandring og Reparation af dem.

Naar der af det ærede Medlem for Ribe er udtalt Glæde — hvad jeg finder meget forstaaeligt — over, at denne Anstalt skal ligge ved Ribe, maa jeg sige, at jeg deler hans Glæde. Jeg synes, at Ribe er en By, der i højere Grad, end Tilfældet er, burde kunne gøre Regning paa dette Tings og i det hele taget Rigsdagens Velvillie. Ribe er det mest romantiske Sted i Landet, og selv om det ærede Medlem for Nørre Sundby (J. Jensen) vil mene, at Romantik er noget, man ikke bør tage med i Betragtning, naar man diskuterer Statsspørgsmaal, vil jeg sige, at man til en vis Grad dog bliver nødt til det. Det er givet, at et romantisk Sted i vort Land kan gøre Regning paa en ret livlig Turiststrøm, og det er en Fordel, som man mange Steder i Udlandet vil regne for at have stor praktisk Betydning. Det er og-

saa muligt, at man ved at udhæve Ribes Ejendommelighed paa rette Maade kunde skaffe Ribe større Besøg, end Byen nu har. Men naar dette ikke slaar til, og et saa romantisk Sted som denne By, maaske den ejendommeligste By i Danmark, trænger til Ophjælpning, og man ikke kan naa at løse hele den store Opgave, forekommer det mig, at det at fremhæve, at denne By er en romantisk Plet ikke er nogen daarlig Grund til at lægge Anstalten der. Kan man finde andre Veje, ad hvilke man kan gavne Ribe, skal jeg gerne være med dertil, for saa vidt de ere praktiske. Jeg er derfor glad over, at det straks slaas fast, at Aandssvageanstalten skal lægges i Ribe. Jeg mindes, da vi sidste Gang behandlede et lignende Spørgsmaal, at det kostede stort Besvær at faa afgjort, paa hvilket Sted vedkommende Anstalt skulde ligge. Naar der i et Udvalg sidder 11 Medlemmer — jeg husker ikke, om vedkommende Udvalg just havde den Størrelse — og 8 af disse ere Repræsentanter for Pladser udenfor København, vil det være meget forstaaeligt, om disse 8 hver for sig ønske, at en saadan Anstalt skal ligge ved deres By. Det var det, der forrige Gang nær havde faaet Forslaget om Brejningeanstalten til at strande. For at vi ikke paa ny skulle fortabe os i bypatriotiske Interesser, er det godt, at det straks slaas fast som Udgangspunkt for Diskussionen, at denne Anstalt skal ligge ved Ribe. At man ikke altid paa Forhaand skal bestemme Stedet, vil jeg give det ærede Medlem for Nørre Sundby Ret i, men i dette Tilfælde kan man vist rolig gøre det. Det kommer mindre an paa, om en Aandssvageanstalt ligger i Ribe eller i Nørre-Jylland, thi det er forholdsvis let at faa de aandssvage anbragte baade det ene og det andet Sted, og naar de først ere der, vil der ikke paa Grund af Stedet opstaa særlige Vanskeligheder for Familien og andre, som ønske at besøge dem, thi det er forholdsvis sjældent, at disse Stakler modtage Besøg, i alt Fald sker det ikke nær saa ofte som ved andre ulykkelige, der ere henviste til offentlig Forsorg.

Jeg anbefaler det foreliggende Forslag, der, foruden at være gavnligt i og for sig, er til Gavn for en gammel og romantisk By, den udmærkede By Ribe, og til Glæde for denne Bys næsten lige saa udmærkede Repræsentant her i Tinget.

Jens Busk: Jeg skal først vende mig med et Par Bemærkninger til det ærede Medlem for Hillerød (Dinesen). Han be-